

ZVOLEN • 6. OKTÓBRA 2026

Deň prvorovýrobcov mlieka 2026: Sektor prvorovýroby mlieka pod tlakom nízkych cien a klimatických zmien

21. ročník podujatia SZPM spojil aktuálnu analýzu trhu, diskusiu o podpore, ochranu zdravia zvierat aj príklady spolupráce a modernizácie fariem.

Takmer 200 účastníkov sa 6. októbra 2026 stretlo vo Zvolene na 21. ročníku Dňa prvorovýrobcov mlieka (DPM), ktorý zorganizoval Slovenský zväz prvorovýrobcov mlieka (SZPM). Odborné podujatie s názvom „Sektor prvorovýroby mlieka pod tlakom nízkych cien a klimatických zmien“ spojilo prvorovýrobcov, spracovateľov, odbytové organizácie, predstaviteľov štátnej správy, profesijných združení, odborných inštitúcií a dodávateľov technológií a služieb. Jeho cieľom bolo zhodnotiť situáciu na trhu a pomenovať opatrenia potrebné na zachovanie slovenskej prvorovýroby mlieka.

Ing. Alexander Pastorek | Nové výzvy a príležitosti slovenského sektora prvorovýroby mlieka

Predseda SZPM v úvodnom vystúpení zasadil aktuálnu situáciu slovenských producentov do európskeho a svetového kontextu. Poukázal na súbeh prepadu nákupných cien surového kravského mlieka, výrazného nárastu výrobných nákladov a extrémneho sucha a horúčav, ktoré spôsobili veľké výpadky množstva a kvality objemových krmív. V konečnom dôsledku tieto faktory spôsobili prvorovýrobcovi mlieka veľké straty, ktoré SZPM odhaduje na -95 miliónov roka.

Predstavil tiež vývoj stavu dojníc a počtu podnikov, pretrvávajúci investičný dlh a modelový ekonomický výhľad SZPM na rok 2026. Popri rizikách zdôraznil potrebu modernizácie, vyššej efektívnosti, energetických úspor, generačnej obnovy a spravodlivejších vzťahov v reťazci mlieka vrátane zámeru vytvoriť medziodvetvovú organizáciu.

Ing. Vladimír Vnuk | Strategické zámery a systémové podporné opatrenia

Štátny tajomník Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR priblížil strategické dokumenty, ktoré môžu ovplyvniť konkurencieschopnosť slovenských chovateľov dojníc. Venoval sa pripravovanému smerovaniu Spoločnej poľnohospodárskej politiky po roku 2027, európskym zámerom v živočíšnej výrobe a v produkcii bielkovinových krmív i možnostiam investícií do modernizácie, robotizácie, biologickej bezpečnosti a klimatickej odolnosti.

Súčasťou vystúpenia bol prehľad priamych a sektorových podpôr vrátane organizácií výrobcov a národných opatrení. Pri kompenzácii škôd spôsobených suchom v roku 2026 prezentoval finančný rámec 35 miliónov EUR pre rezort pôdohospodárstva.

MVDr. Martin Chudý | Súčasná epizootologická situácia v chove hovädzieho dobytká

Ústredný riaditeľ Štátnej veterinárnej a potravinovej správy SR informoval o nálezovej situácii v chovoch hovädzieho dobytká a o dôsledkoch pre farmárov. Osobitnú pozornosť venoval katarálnej horúčke oviec (bluetongue), pri ktorej boli 29. septembra 2026 na Slovensku potvrdené prvé dve ohniská sérotypu BTV-3. Predstavil tiež otázky vakcinácie, monitoringu, premiestňovania zvierat a pripravované legislatívne zmeny.

Významnou témou bola aj slintačka a krívačka, skúsenosti s manažmentom nákazy a pokračujúci veterinárny dohľad po obnovení štatútu Slovenska ako krajiny bez výskytu tejto choroby. Zdôraznený bol význam včasného hlásenia podozrení, pripravenosti chovov a dôslednej biologickej bezpečnosti.

Harcz Zoltán | Situácia na maďarskom trhu s mliekom a spolupráca medzi účastníkmi trhu

Generálny riaditeľ maďarskej Medzisektorovej organizácie a Rady pre mlieko predstavil vývoj tamojšieho trhu, nákupných cien, produkcie, zahraničného obchodu a vplyvu sucha na krmovinovú základňu. Maďarské skúsenosti ukázali, že tlak nízkych cien, nákladov a dovozov sa netýka iba slovenského sektora.

Druhá časť prezentácie sa sústredila na fungovanie maďarskej Rady pre mlieko, ktorá prepája producentov, spracovateľov a obchod. Jej nástroje – zdieľanie trhových údajov, spoločný marketingový fond, podpora spotreby a koordinácia vzťahov v hodnotovom reťazci – ponúkli podnety pre diskusiu o posilnení spolupráce a transparentnosti aj na Slovensku.

Ing. Miroslav Štefček | Dopad inovácií na produkčné a ekonomické ukazovatele podniku prvovýroby mlieka

Prakticky orientovaná prezentácia sa venovala modernému chovu dojníc s využitím automatizácie. Priblížila plánovanie a dispozičné riešenie robotickej maštale, robotické dojenie, automatizované kŕmenie a odstraňovanie hnoja, riadenie mikroklimy i senzorové sledovanie zdravia a aktivity zvierat.

Vystúpenie ukázalo možné prínosy technológií pre organizáciu práce a manažment stáda, ale aj vysoké investičné, servisné a prevádzkové nároky. Kľúčovým posolstvom bolo, že automatizácia musí byť spojená so správnym stavebným riešením, kvalitnou zootechnickou praxou a každodennou starostlivosťou o zvieratá.

Vyhlásenie SZPM: naliehavá potreba riešení

Záver podujatia patril vyhláseniu SZPM o krízovej situácii v sektore mlieka. Podľa vyhlásenia účastníci DPM 2026 označili súčasnú situáciu za krízu, ktorá v histórii podujatia nemá obdobu. Súbeh zvýšenej ponuky mlieka na európskom a svetovom trhu, prudkého prepadu nákupných cien, sucha a horúčav, nedostatku objemových krmív a rastúcich výrobných nákladov podľa SZPM ohrozuje ekonomickú stabilitu prvovýrobcov aj potravinovú sebestačnosť Slovenska.

EKONOMICKÝ VÝHLAD SZPM NA ROK 2026

+ 50 mil. kg

odhadovaný medziročný nárast dodávok
mlieka

– 60 mil. €

odhadovaný medziročný výpadok tržieb za
mlieko

– 95 mil. €

odhadovaná strata sektora pri aktuálnej
úrovni podpôr

Ide o prognózy SZPM, nie o definitívne hospodárske výsledky za rok 2026.

Vyhlásenie tiež uvádza, že za prvých osem mesiacov 2026 presiahol výpadok tržieb slovenských prvovýrobcov spôsobený prepadom nákupných cien 37 miliónov eur. SZPM varuje pred ďalším poklesom dodávok ku koncu roka v dôsledku nedostatku a nízkej kvality krmív, ako aj pred úbytkom dojníc a podnikov prvovýroby mlieka.

Dve kľúčové požiadavky prvovýrobcov

1 MIMORIADNA POMOC

SZPM žiada mimoriadnu podporu z národných a európskych zdrojov vo výške 31,50 milióna eur, a to nad rámec schválenej pomoci na suchu.

2 STRATEGICKÉ POSTAVENIE SEKTORA

SZPM požaduje považovať sektor mlieka za strategický a vytvoriť trvalo udržateľný systém podpory na zachovanie chovov, modernizáciu a zvýšenie konkurencieschopnosti.

DPM 2026 tak spojil otvorenú diskusiu o bezprostrednej kríze s pohľadom na dlhodobú budúcnosť slovenského mliekarstva. Spoločným menovateľom odborných vystúpení bola potreba odolnejších fariem, funkčnej spolupráce v celom reťazci a predvídateľných podmienok pre výrobu mlieka. SZPM ďakuje všetkým rečníkom, účastníkom a partnerom podujatia za odborné podnety a konštruktívnu diskusiu.

